

zOnderwerp

Regionale beleidsnota invoering nieuwe Wet inburgering 2021

Opsteller	Jan Marten de Hoop	Behandeldatum	
Programma	Welzijn, Wijkontwikkeling en Zorg Werk en Inkomen	Status	Openbaar
Portefeuillehouder	G. Visser en P. Molenaar		

Samenvatting

Ieder jaar komen enkele honderden asielmigranten en gezinsmigranten naar onze regio. We vinden het belangrijk dat zij zich welkom voelen en zo snel en goed mogelijk integreren. Per 1 juli 2021 gaat de nieuwe Wet inburgering (nWi) in en dan krijgen wij de regierol als gemeente. Dat is nodig, want de huidige wet volstaat niet. De verantwoordelijkheid voor de inburgering ligt nu bij de inburgeraars zelf en uit onderzoek blijkt dat dit niet leidt tot de gewenste resultaten. Door het vaststellen van de nota in de bijlage stellen we de uitgangspunten vast aan de hand waarvan we aan de slag kunnen met de verdere inkoop, implementatie en uitvoering. We vinden het belangrijk dat er vanaf 1 juli 2021 een zorgvuldige intake plaatsvindt, dat er intensieve en persoonlijke begeleiding is, dat het inburgeringsaanbod een integraal totaalaanbod is met aandacht voor onder andere financiën, gezondheid, wonen, cultuur, sport, taal, sociaal netwerk en werk en dat de gemeente de regie voert op de totale voortgang van het traject. Het uiteindelijke doel is een snelle en goede integratie van inburgeraars in onze regio.

Voorstel

1. De regionale beleidsnota nieuwe Wet inburgering 2021 vast te stellen, waarin we ervoor kiezen:
 - a. het belang van een goede en snelle integratie van inburgeraars in het beleid, de inkoop, de implementatie en de uitvoering centraal te stellen;
 - b. in het beleid en in de uitvoering te kijken naar de totale mens, wat inhoudt dat er ook aandacht is voor onderwerpen als onderwijs, sport, cultuur, gezondheid en wonen;
 - c. alle partijen die een rol krijgen in de uitvoering de opdracht te geven om te werken aan culturele sensitiviteit en te werken met ervaringsdeskundigen;
 - d. het systeem voor de inburgeraar zo eenvoudig en duidelijk mogelijk te organiseren met 1 contactpersoon, goede onderlinge samenwerking tussen uitvoerende partijen en heldere communicatie;
 - e. de regie voor het totale inburgeringstraject bij de gemeente te leggen;
 - f. in de uitvoering zoveel mogelijk te werken met ervaren professionals en waar dat mogelijk is goed begeleide vrijwilligers in te zetten;
 - g. regionaal samen te werken. In eerste instantie bij het beleid en de inkoop van taal, maar ook in de afstemming van werkprocessen;
 - h. vanaf 1 juli 2021 de voortgang te monitoren, zodat waar nodig tussentijds kan worden bijgestuurd.
2. Van het totale invoeringsbudget van € 351.833, ontvangen van het Rijk in de meicirculaire 2020, € 330.000 over te hevelen naar 2021 (Programma Welzijn,

Wijkontwikkeling en Zorg) ten behoeve van de invoering van de nieuwe Wet inburgering in 2021 (BW-01749).

3. Per 2021 een OMBD (overheidsbijdrage met een meerjarig bestedingsdoel) in te stellen ten behoeve van de per 2021 jaarlijks uitgekeerde specifieke uitkering van het Rijk (SPUK-nWi).
4. Voor de doelgroep die vóór 1 juli 2021 inburgeringsplichtig is en dus valt onder de huidige Wet inburgering een bedrag van € 280.000 (budget voor Vluchtelingen en Asielzoekers 2020) over te hevelen naar 2021, waarmee middelen beschikbaar komen voor de 'en-ondertussengroep' (BW-01749).

Aanleiding

Ieder jaar komen enkele honderden asielmigranten en gezinsmigranten naar onze regio. We vinden het belangrijk dat zij zich welkom voelen en zo snel en goed mogelijk integreren. Per 1 juli 2021 gaat de nieuwe Wet inburgering (nWi) in en dan krijgen wij de regierol als gemeente. Dat is nodig, want de huidige wet volstaat niet. De verantwoordelijkheid voor de inburgering ligt nu bij de inburgeraars zelf en uit onderzoek blijkt dat dit niet leidt tot de gewenste resultaten. Het systeem is te ingewikkeld en het inburgeringsproces wordt in veel gevallen niet succesvol afgerond. Door het vaststellen van de nota in de bijlage stellen we de uitgangspunten vast aan de hand waarvan we aan de slag kunnen met de verdere inkoop, implementatie en uitvoering. Het uiteindelijke doel is een snelle en goede integratie van inburgeraars onder regie van de gemeente.

Beoogde impact

Het vaststellen van de regionale beleidsnota inburgering biedt in eerste instantie kaders en richting voor de inkoop van inburgeringsvoorzieningen, zoals bijvoorbeeld taallessen, en voor de verdere implementatie. De uiteindelijke beoogde impact is een snelle en goede integratie van inburgeraars in onze regio. We verwachten dit te realiseren door een grondige brede intake, intensieve en persoonlijke begeleiding, een integraal inburgeringsaanbod met daarin ruimte voor onderdelen als wonen, sport, cultuur, taal, re-integratie, financiële coaching en gezondheid en een stevige gemeentelijke regie op het totaaltraject.

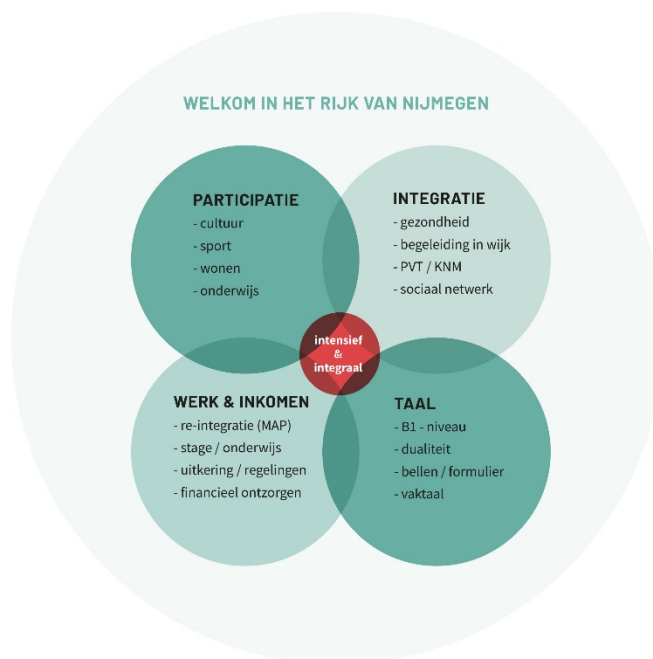
Argumenten

1a *Het belang van de inburgeraar staat centraal*

Op het thema inburgering en integratie is veel betrokkenheid en zijn er veel belangen in de regio. Voor organisaties die de afgelopen jaren goede zaken hebben gedaan is het spannend hoe de gemeenten hun regierol gaan invullen. Met dit uitgangspunt stellen we vast dat bij elke afweging die in het beleid, in de inkoop en in de implementatie gemaakt wordt het belang van de inburgeraar, namelijk de goede en snelle integratie in de samenleving, centraal staat.

1b We kijken naar de totale mens

Cruciaal bij een succesvolle integratie in de samenleving is het leren van de taal en het volgen van een opleiding of het vinden van werk. We gaan in ons inburgeringsaanbod echter verder dan de organisatie van die onderdelen. Zowel in de intake, het inburgeringsplan, de begeleiding als het traject zelf gaan we nadrukkelijk ook aandacht besteden aan onderdelen als sport, cultuur, (psychische) gezondheid, wonen, financiën, kennis van de Nederlandse samenleving, de thuissituatie en het sociaal netwerk.

1c Culturele sensitiviteit en de inzet van ervaringsdeskundigen

Onder andere uit de sessies met de adviescommissies en cliëntenraden kwam het belang van cultuursensitieve dienstverlening naar voren. Door in bijvoorbeeld de communicatie en onderlinge omgang kennis en ervaring te hebben van andere culturen kunnen misverstanden worden voorkomen en is de inschatting dat de begeleiding effectiever, prettiger en motiverender werkt.

1d Het systeem zo eenvoudig mogelijk

Uit de sessies met ervaringsdeskundigen kwamen vele interessante inzichten en de meest gehoorde is misschien wel dat het inburgeringstraject onder de huidige wet te ingewikkeld en versnipperd is georganiseerd. Door te werken met 1 (vaste) contactpersoon, zo min mogelijk partijen, goede onderlinge samenwerking en heldere communicatie verwachten we meer effectiviteit, betrokkenheid en motivatie bij de inburgeraar.

1e De regie bij de gemeente

De regie bij de gemeente betekent niet alleen dat wij een nota vaststellen en de inkoop van inburgeringsvoorzieningen verzorgen. Zowel bij de huisvesting, de begeleiding, de intake, het plan, als de totale voortgang van het inburgeringsproces zal de klantregisseur van de gemeente de regie hebben. De overtuiging is dat dit bijdraagt aan een snelle en goede integratie en inburgering.

1f Werken met professionals en vrijwilligers

Het bieden van taalles, begeleiding of ondersteuning bij re-integratie is een verantwoordelijk vak dat we zoveel mogelijk willen overlaten aan ervaren professionals. Er zijn op dit thema echter ook vele goede en gemotiveerde vrijwilligers. Op onderdelen en onder goede begeleiding willen we hun bevoegdheid en ervaring ook benutten.

1g We werken regionaal samen en behouden lokale ruimte

Het is in het belang van de inburgeraar als gemeenten in de regio samenwerken en een vergelijkbare aanpak kennen. Het aantal inburgeraars is de komende jaren naar verwachting laag, waardoor het ook noodzakelijk is om bepaalde voorzieningen gezamenlijk in te kopen en aan te bieden. Met name ten aanzien van de onderdelen die gericht zijn op integratie in de wijk en niet direct op taal en re-integratie is onze insteek dat deze volledig lokaal dienen te worden georganiseerd.

1h We monitoren de voortgang en sturen bij waar nodig

Per 1 juli 2021 gaan we op een aantal belangrijke indicatoren de voortgang monitoren. Dit helpt enerzijds bij de verantwoording aan het Rijk, maar de belangrijkste reden is dat we zodoende ons beleid voortdurend kunnen evalueren en waar nodig tussentijds kunnen bijsturen zodat de inburgering zo succesvol mogelijk plaatsvindt.

2 Overheveling van het incidentele invoeringsbudget van 2020 naar 2021

In 2020 is door het Rijk € 351.833 uitgekeerd aan de gemeente Nijmegen (zie meicirculaire 2020) voor de invoeringskosten. Het gaat dan bijvoorbeeld om de kosten voor de projectleider, het inkoopproces, de communicatie, de ICT en het trainen van medewerkers in de uitvoering. De middelen zijn in zijn geheel in 2020 uitgekeerd, terwijl het grootste deel van de kosten in 2021 zal worden gemaakt. Dat is de reden dat we een budgetoverheveling voorstellen van € 330.000 naar hetzelfde taakveld/programma in 2021.

3 Het instellen van een OMBD ten behoeve van de middelen voor de voorzieningen

Het Rijk keert de middelen ten behoeve van de structurele gemeentelijke uitvoeringskosten jaarlijks uit via het gemeentefonds. Deze middelen zijn al in de stadsbegroting 2021 en verder opgenomen ten behoeve van het programma Welzijn, Wijkontwikkeling en Zorg (WWZ). De middelen ten behoeve van de kosten voor inburgeringsvoorzieningen bij derden (taalcursussen, het participatieverklaringstraject, de module arbeidsmarkt en participatie etc.) worden jaarlijks via een specifieke uitkering (SPUK-nWi) uitgekeerd. Dit gebeurt middels het t-1 principe op basis van werkelijk gerealiseerde aantallen. Dat betekent dat verrekening kan plaatsvinden over de jaren en daarom stellen we voor om voor deze middelen een OMBD (0118 SPUK nieuwe Wet inburgering) in te richten.

4 Budgetoverheveling ten behoeve van de 'en ondertussengroep'

De nieuwe wet kent geen overgangsregeling voor de ‘en ondertussen groep’ met als gevolg dat vanaf 1 juli 2021 de huidige en nieuwe wet naast elkaar lopen. Aandacht en inzet voor de ‘en ondertussengroep’, wat in Nijmegen momenteel bestaat uit zo’n ongeveer 400 inburgeringsplichtige statushouders, vinden we belangrijk. Voor sommige inburgeraars hebben hiaten in de huidige Wet Inburgering namelijk geen positief effect gehad op hun inburgerings- en integratietraject. De afgelopen jaren hebben we daarom reeds stappen gezet om meer regie te krijgen over de inburgering van deze inburgeraars. We willen in lijn met de nieuwe wet onze inzet voor de ‘en ondertussengroep’ blijven continueren en extra inzetten daar waar nodig. Om die reden wordt een budgetoverheveling van € 280.000 voorgesteld van de restantmiddelen uit 2020 naar 2021 voor inzet op deze doelgroep.

Kantttekeningen

1 *Het vaststellen van de beleidsnota met de inhoudelijke uitgangspunten*

In de uitgangspunten spreken we de ambitie uit het systeem zo eenvoudig mogelijk te organiseren, bijvoorbeeld door te werken met zo min mogelijk betrokken partijen. Een kantttekening daarbij is dat het waarschijnlijk niet realistisch is om alle taken bij één partij te beleggen. Maatschappelijke begeleiding, financiële coaching, taalonderwijs en re-integratie zijn bijvoorbeeld wezenlijk andere onderdelen, die allen een bepaalde vakkennis en ervaring vergen. We denken dit grotendeels te kunnen ondervangen door het aantal partijen zoveel mogelijk te reduceren, te sturen op goede onderlinge samenwerking, de centrale regie bij de gemeente te beleggen en eventueel ook bij de inkoop te sturen op gecombineerde inschrijvingen.

Een andere kantttekening bij de uitgangspunten is dat het Rijk bij het vaststellen van de inburgeringsmiddelen alleen rekening heeft gehouden met de verplichte onderdelen voor het behalen van het inburgeringsdiploma. Voor aanvullende ambities die wij als regio hebben, bijvoorbeeld op het gebied van modules sport, cultuur, gezondheid en wonen geldt dat we deze daarvoor creatief en efficiënt dienen te organiseren en dat we moeten zoeken naar ruimte voor dekking binnen de reguliere programma’s.

2 *Overheveling van het incidentele invoeringsbudget van 2020 naar 2021*

Er zijn geen kantttekeningen bij dit beslispoint. Ook voor de structurele uitvoeringskosten per 2021 geldt dat we de middelen interpreteren als zijnde kaderstellend. Dat betekent dat hierop geen tekorten zullen ontstaan.

3 *Het instellen van een OMBD ten behoeve van de middelen voor de voorzieningen*

Aan het instellen van een OMBD op het onderdeel ‘inburgeringsvoorzieningen’ zijn geen risico’s verbonden. Het is wel goed om te vermelden dat we in het voorjaar van 2021 pas te horen krijgen hoeveel geld we krijgen voor dit onderdeel. We beginnen in 2020 echter al met de inkoop van de inburgeringsvoorzieningen. Dat betekent dat we zullen gaan werken met een schatting (gebaseerd op de rekentool van het Ministerie van Sociale Zaken en Werkgelegenheid). Dit betekent dat hierop in de realisatie (beperkte) afwijkingen kunnen ontstaan. We leggen hierover in de stadsrekening van 2021 verantwoording af. Dit is geen kantttekening bij het instellen van een OMBD, maar wel een kantttekening in het algemeen met betrekking tot de middelen voor de inburgeringsvoorzieningen.

Financiën

De gemeente ontvangt van het Rijk de middelen voor de uitvoering van de nieuwe wet Inburgering. Er is sprake van drie soorten kosten:

- *Invoeringskosten (incidenteel)*: deze zijn in 2020 uitgekeerd via de meicirculaire en zijn bedoeld voor projectleiding, beleid, communicatie, inkoop, ICT en opleiding personeel. Deze middelen bedragen voor Nijmegen € 351.833. Omdat het grootste deel van de invoeringskosten in 2021 wordt gemaakt vragen we middels dit voorstel aan de gemeenteraad daarvan € 330.000 over te hevelen naar 2021;
- *Uitvoeringskosten (structureel)*: deze worden in 2021 en verder uitgekeerd via de meicirculaire en zijn bedoeld voor de gemeentelijke uitvoeringskosten, zoals de uitvoering van de brede intake, de PIP, de handhavingstaken, het financieel ontzorgen, het beleid en de inkoop. Deze middelen bedragen voor Nijmegen € 278.761 (2021), € 619.552 (2022) en € 681.583 (2023). Deze middelen zijn in de stadbegroting reeds structureel opgenomen ten behoeve van het programma Welzijn, Wijkontwikkeling en Zorg (WWZ);
- *Kosten voor inburgeringsvoorzieningen*: deze worden jaarlijks via een Specifieke Uitkering (SPUK-nWi) uitgekeerd en zijn bedoeld voor de uitvoering van de leerroutes, de Module Arbeidsmarkt en Participatie (MAP), de maatschappelijke begeleiding, de inzet van tolken en het Participatieverklaringstraject (PVT). De hoogte van deze bedragen zijn op dit moment nog niet bekend. Aangezien we pas in het voorjaar van 2021 hierover meer weten zullen we gaan inkopen op basis van een inschatting. Het Rijk publiceert een rekentool om deze inschatting zo goed mogelijk te laten plaatsvinden. Omdat de middelen conform de systematiek van t-1 op basis van werkelijke realisatie definitief worden vastgesteld en er dus sprake zal zijn van verrekening over de jaren heen stellen we voor om per 2021 een OMBD in te stellen voor de inburgeringsvoorzieningen.

Aandacht en inzet voor de 'en ondertussengroep': de nieuwe wet kent geen overgangsregeling voor deze groep met als gevolg dat vanaf 1 juli 2021 de huidige en de nieuwe wet naast elkaar lopen. Om de inzet te kunnen blijven continueren voor deze groep wordt voorgesteld het restant budget Vluchtelingen en Asielzoekers van € 280.000 van 2020 over te hevelen naar 2021.

In de nota geven we aan dat we de nieuwe taken uitvoeren binnen de middelen die we daarvoor van het Rijk ontvangen.

Vervolg

Terugblik

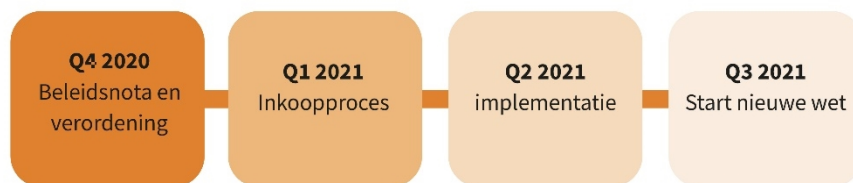
De afgelopen jaren is er veelvuldig afstemming geweest met adviescommissies, cliëntenraden en uitvoerende partijen. Daarnaast zijn er sessies met ervaringsdeskundigen geweest. De belangrijkste uitkomsten daarvan zijn als bijlage bij de nota toegevoegd en gebruikt als input voor de nota. Ook is er een raadsinformatiesessie georganiseerd in juli (digitaal) en zal er nog een regionale raadsinformatiesessie plaatsvinden op 9 november 2020.

Inkoop

We hebben de nota in regionaal verband samen opgesteld (Heumen, Berg & Dal, Beuningen, Mook & Middelaar en Nijmegen) en ook de inkoop zullen we gezamenlijk uitvoeren. Als gevolg van de aanbestedingsregels zijn we verplicht om het onderdeel taalles aan te besteden. De komende maanden zullen in het teken staan van de voorbereiding van dit inkoopproces. De uitgangspunten uit de beleidsnota worden in de bestektekst verder uitgewerkt. Zo zullen we in de bestektekst bijvoorbeeld concrete eisen stellen ten aanzien van communicatie, kwaliteit, samenwerking, dienstverlening, resultaten en informatie-uitwisseling. We verwachten de offerte-aanvraag in januari 2021 te publiceren en de uiteindelijke contracten in april/mei 2021 te ondertekenen.

Implementatie

De laatste maanden voor de ingangsdatum van de nieuwe wet willen we besteden aan de concrete implementatie. Het gaat dan bijvoorbeeld om het afstemmen van werkprocessen tussen uitvoerende partijen, het trainen van medewerkers, het ontwikkelen van communicatiemiddelen zoals webpagina's en folders en het inregelen en testen van de ICT-applicaties. Onderstaande afbeelding geeft het vervolgproces in hoofdlijnen weer:

Na 1 juli 2021

Na 1 juli 2021 wordt de gemeenteraad ieder voorjaar via een brief geïnformeerd over de voortgang van de uitvoering van de nieuwe Wet inburgering.

Bijlagen

1. Regionale beleidsnota voor de invoering van de nieuwe Wet inburgering in 2021
2. Begrotingswijziging BW-01749, inclusief financiële bijsluiter